

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Moskva, RF (FF)

Jméno, příjmení: Mgr. Růžena Henkrichová

Obor **Bohemistika** (zahrnuje jazyk, literaturu, reálie, odborný překlad, slovanské literatury, cizí jazyk – angličtina nebo němčina + od 3. ročníku 2. slovanský jazyk – srbština nebo polština).

Bohemistika se jako hlavní obor studuje v 2. ročníku (8 studentů) – denní oddělení, dále ve 4. ročníku (7 studentů) denní oddělení, dále obor český jazyk se vyučuje jako první cizí jazyk v kombinaci s ruským jazykem (obor český jazyk zahrnuje čeština jako cizí jazyk, odborný překlad, reálie).

V akademickém roce 2013/2014 se **kombinace český jazyk a ruský jazyk** vyučuje v 2. ročníku (13 studentů) – večerní oddělení, dále ve 3. ročníku (8 studentů) – večerní oddělení, dále se čeština vyučuje jako druhý slovanský jazyk na katedře slovanských jazyků a dále na ruském oddělení ve 4. ročníku, kdy je povinný jeden slovanský jazyk (cca 90 studentů).

Výuka na denním oddělení je od pondělí do soboty od 9.00 do 18.00 (výuka trvá 5 let).

Výuka na večerním oddělení je od pondělí do pátku od 16.20 do 21.10 (výuka trvá 6 let), zatím pokračujeme podle starého programu.

Studenti 4. ročníku studují v pětiletém oboru, získají titul „specialist“, v ČR často bývá nostrifikován jako Bc., 2. a 3. ročník studují v bakalářském studijním programu (délka studia pro denní odd. trvá výuka 4 roky, pro večerní odd. výuka je 5 let).

Lektor vyučuje na denním i na večerním oddělení, vede konverzaci v českém jazyce, v 2., 4. ročníku denního odd., dále vede konverzaci v 2. ročníku večerního oddělení. Ve 3. ročníku lektor vede všechny předměty – výuku jazyka, překlad, gramatiku, konverzaci, reálie.

V roce 2008 vznikl filiál Moskevské státní univerzity v Baku (Azerbajdžan). Součástí MGU Baku je i Filologická fakulta. Na Filologické fakultě v Baku je vyučována čeština v kombinaci s anglickým jazykem. Filologická fakulta MGU zajišťuje výuku na FF MGU v Baku personálně. V praxi to vypadá tak, že z Katedry slovanských jazyků odjíždí na 1 měsíc jeden učitel a vyučuje český jazyk – celkem 3–4 učitelé za semestr. Pokud do Baku odjede učitel praktického českého jazyka, lektor zastupuje kmenového učitele na domácí univerzitě, tj. na FF MGU ve všech ročnících.

<http://www.msu.az/ru/pages/9-%D0%A4%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B5%D1%82>

Historie bohemistiky

Čeština se jako obor na FF MGU na Katedře slovanských jazyků studuje od roku 1943. Kromě češtiny se na katedře studují další slovanské jazyky – bulharština, chorvatština, slovinština, slovenština, srbština, makedonština, ukrajinština, polština, běloruština, lužická srbština. Obor bohemistika se otevírá každé dva roky, obor český jazyk a ruský jazyk se dříve otvíral jednou za 5 let, v současné době si studenti častěji vybírají češtinu k oboru ruský jazyk a literatura.

Pedagogický sbor

Sekce českého jazyka a literatury je tvořena 4 vyučujícími zaměstnanými na plný úvazek.

Vedoucí sekce je profesorka **V. F. Vasiljeva** (specializace český jazyk – morfologie českého jazyka, lexikologie čj, slovtvorba čj, stylistika čj), dále docent **A. I. Izotov** (vede specializované předměty, např. český národní korpus, dále vyučuje český jazyk ve 4. ročníku na ruském oddělení), **N. V. Vorobjova** (praktický český jazyk), docent **E. N. Koftun** (česká literatura 19. stol., 20. stol., realie ČR).

Hlavním úkolem lektora je rozvíjet především komunikativní dovednosti studentů, doplňuje výuku jazyka a realii. Od r. 2011 lektor vede samostatně 3. ročník obor český jazyk a ruský jazyk (viz výše).

Dále lektor organizuje filmové projekce a Vánoční večírek, pomáhá organizovat vědecké konference, opravy diplomových prací, konzultace. Spolupracuje s Katedrou západoevropských jazyků MGIMO, s Katedrou ruského jazyka a slovanských jazyků na Diplomatické akademii MZV RF, ČC Moskva, ZÚ Moskva aj.

Učební materiály

K výuce praktického českého jazyka se v 1. a ve 2. a 3. ročníku používá „Učebnik cheshskogo jazyka“ A. G. Shirokova, 1. a 2. díl, dále A. Trnková (Cvičení z gramatiky a lexikologie) 1., 2. díl – hlavní učebnice, dále řada učebnic, které byly vydány na FF UK v Praze. Ve vyšších ročnících se pracuje s aktuálními publicistickými texty a pořady (zdroje: www.idnes.cz, www.lidovky.cz, www.czechtourism.cz, www.ceskatelevize.cz). Studenti 4. a 5. ročníku se věnují především politickému překladu, dále překladu právnických textů.

V letošním roce by měla být vydána nová učebnice českého jazyka prof. V. F. Vasiljevové.

Periodika

FF MGU odebírala v ak. roce 2013/2014 následující periodika: časopis Týden. Periodika v uplynulém akademickém roce docházela bez problému.

Výsledky studentů FF MGU

Studenti FF se každý rok zúčastňují překladatelské soutěže pořádané ČC Moskva a získávají vítězná místa. V r. 2013 se překladatelské soutěže zúčastnilo 9 studentů a 1 ze studentek obsadila 2. místo, dále 1 studentka získala 3. místo. V r. 2012 se zúčastnilo cca 8 studentů FF MGU. Jedna studentka získala 2. místo, dvě studentky získaly 3. místo.

V předešlých letech studenti FF MGU vyhráli překladatelskou soutěž (1. místo) – v r. 2011 – abs. E. Kadetová, v r. 2010 abs. V. Černaja, v r. 2009 abs. N. Gončarová, v r. 2008 abs. A. Indyčenko.

V r. 2014 někteří studenti pracovali jako překladatelé na ZOH Sochi, RF.

Studenti se pravidelně každý rok zúčastňují Vánočního večírku, kde si každá studijní skupina musí vytvořit svůj vlastní program, dále vystupují na dnech Slovanské písemnosti (24. 5.), pomáhají při organizaci konferencí. Sami studenti vystupují na konferenci „Lomonosovskije čtenija“ (obvykle se koná v dubnu).

Dále většina studentů dochází na pravidelná setkání Českého klubu v MGIMO (Moskevský státní institut mezinárodních vztahů), kde se každý měsíc konají odborné přednášky věnované politickému a ekonomickému dění v ČR. Přednášky vedou odborníci z MZV RF, z IMEMO (Institut světové ekonomiky a mezinárodních vztahů).

Studenti 1. a 2. ročníku mají možnost zúčastnit se Letní školy slovanských studií (Praha, České Budějovice, Poděbrady), a to na základě mezivládní dohody mezi ČR a RF.

Studenti mají možnost absolvovat krátkodobé stáže v ČR (1 měsíc) – celkem 3 studenti v každém semestru, stáž se obvykle realizuje v podzimním a jarním semestru.

Studentky denního oddělení studují kromě češtiny (hlavní obor) další cizí jazyky (německý jazyk od 1. ročníku, srbský jazyk od 3. ročníku). Studentky mají možnost pobývat na jazykových stážích v Německu a v Srbsku.

Ubytování a životní podmínky

Lektor oficiálně bydlí v hlavní budově MGU, na koleji. Do června r. 2013 lektor měl k dispozici celý blok + sociální zařízení, bez kuchyně. Situace se změnila, nyní lektor má právo jen na jednu místnost a o sociální zařízení se musí nyní dělit s novým spolubydlícím. Ubytování na univerzitě je v průběhu akademického roku zdarma, v období letních prázdnin (červenec, srpen) lektor za ubytování platí. Cena za blok je 4516 rublů (cca 100 euro), nyní za jednu místnost je cena 2210 rublů (cca 50 euro).

Lektor má možnost pronajmout si byt, ale vzhledem k moskevským cenám to není možné. Ceny za byt v Moskvě se pohybují od 1000 euro do 10 000 euro. Záleží na lokalitě, dostupnosti metra, na velikosti aj.

Rekapitulace působení lektora od r. 2007 do r. 2014 (hodnocení práce na lektorátu)

Na Filologickou fakultu Moskevské státní univerzity jsem nastoupila v září 2007 a působila jsem do 30. 6. 2014. Na FF jsem nastoupila po Mgr. Z. Okůnkovi, Ph.D, lektorát jsem od něj nepřebírala, protože předchozí lektor ukončil své působení koncem ledna 2007.

V r. 2007 jsem vyučovala čj ve 3. ročníku (absolventi 2010), čj ve 2. ročníku – obor čj-rj (absolventi 2011), 1. ročník (absolventi 2012), dále jsem vyučovala čj jako druhý slovanský jazyk ve 4. ročníku – obor srbský jazyk a ukrajinský jazyk (absolventi 2009).

V r. 2010 byl otevřen obor český jazyk a literatura (poslední skupina, která studuje podle starého studijního programu a studenti získají titul specialist).

V r. 2011 byl otevřen obor český jazyk a literatura (bakalářské studium) – večerní oddělení.

V r. 2012 byl otevřen obor český jazyk a literatura (bakalářské studium) – denní oddělení.

V r. 2012 byl otevřen obor český jazyk a ruský jazyk (bakalářské studium) – večerní oddělení.

Někteří studenti pokračují v doktorském studiu na FF MGU nebo na UK v Praze. Téměř všichni absolventi pracují s češtinou, řada z nich našla uplatnění na Ministerstvu zahraničních věcí RF, v Administraci prezidenta RF, na Ministerstvu pro regionální rozvoj RF, na Ministerstvu kultury RF, značná část absolventů má obchodní aktivity v ČR.

Zajímavosti: V RF na nejvyšších postech můžeme najít představitele, kteří mají pozitivní vztah k ČR díky svým předchozím studiím češtiny na MGU nebo na MGIMO – např. ministr kultury RF Vladimír Mědinskij (MGIMO), Alexej Gromov – Administrace prezidenta RF (MGU), Dmitrij Rogozin – Zástupce předsedy vlády RF (MGU), Sergej Prichodko – Předseda vlády RF (MGIMO).

Obor český jazyk a literatura by měl být otvírán každé dva roky, praxe ovšem ukazuje, že čeština je otvírána častěji než jiné slovanské jazyky.

Součástí lektorátu je knihovna, která je dobře vybavena. Jediným problémem je, že na Katedře slovanských jazyků je málo prostoru, proto část knih měl lektor ve svém bytě. Vzhledem k tomu, že končím, knihy byly zabaleny do 3 velkých krabic a jsou uloženy ve skladu v Hlavní budově MGU.

Komunikace s ruskými učiteli probíhala výborně po stránce profesionální. Rusové jsou vůči cizincům ostražití, proto nelze očekávat bližší přátelský kontakt.

Rady a doporučení:

- 1) trpělivost (při vyřizování jakýkoliv formalit, vše trvá strašně dlouho)
- 2) drzost (hlavně se nedat, protože místní úředníci si často vymýšlejí nová pravidla)
- 3) vyhýbat se politickým tématům a jakékoliv kritice Rusů a RF
- 4) zvyknout si na přítomnost policie, ochranky a na časté kontroly dokladů, osobních věcí na univerzitě a na koleji a v jiných veřejných místech (metro, divadla aj.)
- 5) zvyknout si na poplachová cvičení (hlavně v noci a v zimních měsících)
- 6) v okolí univerzity jsou potulující se psi (smečky), které jsou často agresivní a napadají studenty, dále v Moskvě je hodně krysa, zvláště na zastávkách autobusů, kde je hodně stánků s občerstvením, vzhledem k tomu, že v Moskvě žije hodně cizinců především z bývalých Sovětských republik, je zde vysoká kriminalita – krádeže, vraždy kvůli mobilnímu telefonu aj.

Život v Moskvě má i celou řadu plusů, např. obchody, lékárny, kavárny jsou otevřeny non-stop, dobře fungující metro, ale bohužel přeplněné, sehnat se dá cokoliv a kdykoliv.

V Moskvě 31. 7. 2014